భారత సర్వోన్నత న్యాయస్థానం

ఏప్రిల్ 18, 1958

మాధవరావు నారాయణరావు పట్వర్ధన్

వర్సెస్

రామకృష్ణ గోవింద్ భానుమరియు ఇతరులు

(సంబంధించిన అప్పీలు తో)

(బి. పి. సిన్హా,జాఫర్ ఇమామ్ మరియు సుబ్బారావు జెజె.)

కాలపరిమితి – ఆస్తుల విలువను వెల్లడించకుండా వేసిన దావా – సరైన న్యాయస్థానానికి తిరిగి సమర్పించడానికి వాది దరఖాస్తు – కాలపరిమితి వ్యవధిని లెక్కించడం – ప్రారంభిక కోర్టులో పెండింగ్ లో ఉన్న సమయాన్ని మినహాయించడం – రుజువు చేసే భారం – సదుద్దేశం – తగు శ్రద్ధ – సాధారణ క్లాజుల చట్టం , 1897. (X ఆఫ్ 1897), సెక్షన్ 3 (20) – భారత కాలపరిమితి చట్టం, 1908 (IX ఆఫ్ 1908), సెక్షన్లు 2(7), I4.

పిటిషనర్ 1929 జనవరి 31 న మున్సిఫ్ కోర్టులో దావా వేసినప్పుడు , న్యాయపరిధి ప్రయోజనాల కోసం ఆస్తుల విలువను వెల్లడించకుండా, 1940 జూన్ 21 న అతను చేసిన దరఖాస్తు లో, దావాను విచారించడానికి కోర్టుకు ఆర్థిక అధికార పరిధి లేదని ఎత్తిచూపినప్పుడు , వాదిని సరైన కోర్టుకు సమర్పించడానికి కోర్టు అనుమతించింది , మరియు భారత కాలపరిమితి చట్టం, 1908 లోని సెక్షన్ 14 ప్రకారం , దావా మొదట దాఖలు చేయబడిన 1929 జనవరి 31, మరియు జిల్లా న్యాయమూర్తి యొక్క కోర్టుకు తిరిగి సమర్పించిన 1940 జూలై 4, మధ్య కాలాన్ని మినహాయించడానికి వాదికి అర్హత ఉందా అనే ప్రశ్న తలెత్తింది:

నిర్ణయించారు, చట్టంలోని సెక్షన్ 14 పరిధిలోకి కేసును తీసుకురావడానికి అవసరమైన అన్ని షరతులను తీర్చాల్సిన బాధ్యత వాదిపై ఉంది.

తక్షణ కేసులో దావా మొదట పెండింగ్ లో ఉండగా , తగిన శ్రద్ధతో మరియు సదుద్దేశంతో ప్రాసిక్యూట్ చేయబడిందని నిరూపించబడలేదు , అందువల్ల వాది ఈ సెక్షన్ యొక్క ప్రయోజనం పొందడానికి అర్హుడు కాదని నిర్ణయించారు.

ఈ దావా " సదుద్దేశం తో " ప్రాసిక్యూట్ చేయబడిందని చూపించడానికి , వాది భారత కాలపరిమితి చట్టంలోని సెక్షన్ 2 (7) లో నిర్వచించిన విధంగా తగిన సంరక్షణ మరియు శ్రద్ధతో అలా చేసినట్లు రుజువు చేయాలి మరియు జనరల్ క్లాజుల చట్టం, 1897 లోని సెక్షన్ 3 (20) లో మాదిరిగా కాదు.

సివిల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీలునం. లు 287 & 288 ఆఫ్ 1955.

సూట్ నం.2 ఆఫ్ 1940 లో మిరాజ్ జిల్లా న్యాయమూర్తి కోర్టు 1945 డిసెంబర్ 12న ఇచ్చిన తీర్పు మరియు డిక్రీ నుంచి ఉత్పన్నమయ్యే ఒరిజినల్ డిక్రీ నుండి అప్పీలు నం. 104 ఆఫ్ 1950 లో బాంబే హైకోర్టు 1951 నవంబరు 30 నాటి తీర్పు మరియు డిక్రీ నుండి అప్పీలు.

ఏ. వి. విశ్వనాథ శాస్త్రి, జి. ఎ. దేశాయ్, నౌనిత్ లాల్ సి. ఎ. నం.287 ఆఫ్ 1955లో అప్పీలుదారు తరపున , సి. ఎ. నం. 288 ఆఫ్ 1955 లో ప్రతివాది నం. 6 తరపున.

హెచ్. ఎన్. సన్యాల్, భారత అదనపు సొలిసిటర్-జనరల్, కె. ఎల్. హాథీ మరియు *ఆర్. హెచ్. ధేబర్* సి. ఎ. నం. 288 ఆఫ్ 1955 లో అప్పీలుదారు తరపున, సి. ఎ. నం. 287 ఆఫ్ 1955 లో ప్రతివాది నం. 2 తరపున.

పురుషోత్తం త్రికుందాస్, జే. బీ. దాదాచాంజీ, ఎస్. ఎన్. ఆండ్లే మరియు *రామేశ్వర్ నాత్* ఈ రెండు అప్పీళ్లలో ప్రతివాది నం. 1 తరపున.

1958. ఏప్రిల్ 18. ఈ క్రింది కోర్టు తీర్పును వెలువరించింది

సిన్హా జె. – సివిల్ సూట్ నం. 2 ఆఫ్ 1940 లోని దావా ఆస్తులకు సంబంధించి స్వాధీనం మరియు అంతర కాల లాభాలు పిటిషనర్ దాఖలు చేసిన దావాపై మీరజ్ జిల్లా జడ్జి తీర్పును రద్దు చేస్తూ 1951 నవంబరు 30న బొంబాయిలోని హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ఇచ్చిన తీర్పు మరియు డిక్రీకి వ్యతిరేకంగా ఈ రెండు అప్పీళ్లు దాఖలయ్యాయి. సివిల్ అప్పీల్ నం. 287 ఆఫ్ 1955 అదనపు ప్రతివాది నం. 7 తరఫున, మరియు సివిల్ అప్పీల్ నం. 288 ఆఫ్ 1955, అదనపు ప్రతివాది నెంబరు 6 తరఫున – ఇప్పుడు ప్రారంభిక మొదటి ప్రతివాదికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న బొంబాయి రాష్ట్రం – మిరాజ్ రాష్ట్రం (ఇప్పుడు బొంబాయి రాష్ట్రంలో విలీనం చేయబడింది)

కాలపరిమితి అనే అంశంపై ప్రస్తుతం మనం తీసుకున్న అభిప్రాయం ప్రకారం, వాస్తవ అభ్యర్థనలు లేదా దిగువ న్యాయస్థానాల తీర్పుల యొక్క యోగ్యతలను వివరంగా చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. ఈ అప్పీళ్ల ప్రయోజనాల కోసం, హైకోర్టులో అప్పీలుదారుగా ఉన్న పిటిషనర్-ప్రతివాది 1929 జనవరి 31 న కాలపరిమితి యొక్క చివరి రోజు, మిరాజ్ లోని మున్సిఫ్ కోర్టులో దావా వేసినట్లు పేర్కొనడం అవసరం. ఈ దావాను ఒరిజినల్ సూట్ నం. 724 ఆఫ్ 1930 గా ఆ కోర్టులో నమోదు చేశారు. మల్గావ్ మరియు తక్కిలోని భూములకు సంబంధించి స్వాధీనం మరియు అంతర కాల లాభాల కోసం పిటిషనర్ దావాలో పేర్కొన్నాడు, 1910 లో అప్పటి మిరాజ్ రాష్ట్రం *షేరీ-ఖాతాలో* భాగంగా ఆ భూములను తప్పుగా తిరిగి చేపట్టిందననే కారణంతో, విచారణ అనంతరం 1915 జూలై 31న ఆ భూములను ఆ భూములుగా నమోదు చేయాలని మరియు ఆ కాలంలో దాని యొక్క ఉపయోగాన్ని

రాజ్యయొక్క ఖాళీ-ఖతాకు స్వాధీనం చేసుకోవాలని ఆదేశించిన నేపథ్యంలో. పిటిషనర్ మొదటి ప్రతివాదిగా మీరజ్ రాష్ట్రాన్ని చేర్చారు. ప్రతివాదులు 2 మరియు 3 పిటిషనర్ సోదరులు, వారు పిటిషనర్ కి అనుకూలంగా దావా ఆస్తులపై తమ ప్రయోజనాన్ని వదులుకున్నారని చెబుతారు. ప్రతివాదులు 4 నుండి 7 ముందినర్సో కుటుంబానికి చెందినవారు, అతను 1910 లో మరణించే వరకు, దావా ఆస్తులకు సంబంధించి నమోదు చేయబడ్డారు, కానీ వారు హాజరు కాలేదు మరియు పిటిషనర్ వాదనను వ్యతిరేకించలేదు. కోర్టు ఫీజు కోసం వివాదాస్పద భూమి లపై అంచనా వేసిన దానికంటే 5 రెట్లు ఎక్కువ విలువ చేసే ఈ వ్యాజ్యం విలువ రూ. 2,065. క్లెయిమ్ చేయబడిన ఆస్తుల విలువకు సంబంధించి అధికార పరిధి ప్రయోజనాల కోసం దావా పత్రం లో ఎటువంటి మూల్యాంకనం ఇవ్వబడలేదు. టికోనీ అనే మరో గ్రామం లోని భూమి లకు సంబంధించి పిటిషనర్ ఇదే కోర్టులో ఇలాంటి దావానే వేశారు. అది ఒరిజినల్ సూట్ నం. 443 ఆఫ్ 1928 గా మీరజ్ లోని మున్సిఫ్ కోర్టులో రిజిస్టర్ చేయబడింది మరియు మేము ఆ దావాను 'టికోనీ దావా' అని పిలుస్తాము. 1939 నవంబర్ 29న టికోనీ దావాను కొట్టివేసే వరకు ఈ రెండు దావాలు ఆ కోర్టులో చాలా తీరికగా సాగినట్లు తెలుస్తోంది. ఆ దావాను కొట్టివేసిన తరువాత, పిటిషనర్ 1940 జూన్ 21 న ఒక దరఖాస్తు ద్వారా దావా యొక్క విషయం యొక్క విలువను దావా పత్రం లో పేర్కొనలేదని మరియు ఒక మోస్తరు విలువలో, వివాదాస్పద భూమి "కనీసం 8 నుండి 10 వేల రూపాయల కంటే తక్కువ" విలువ ఉండకూడదనే వాస్తవాన్ని కోర్టు దృష్టికి తీసుకువచ్చాడు మరియు అందువలన, దావాను విచారించడానికి కోర్టుకు ఆర్థిక అధికార పరిధి లేదని పేర్కొన్నాడు. కోర్టు దరఖాస్తును అనుమతించింది మరియు 1940 జూలై 4 న సరైన కోర్టులో సమర్పించడానికి దావా పత్రంను తిరిగి ఇవ్వాలని ఆదేశించింది. తదనుగుణంగా అదే రోజున మీరజ్ జిల్లా జడ్జి కోర్టుకు దావా ను తిరిగి సమర్పించారు మరియు దానిని సూట్ నం.2 ఆఫ్ 1940గా నమోదు చేశారు.

అసలు మొదటి ప్రతివాది కాలపరిమితి అభ్యర్థనతో సహా అనేక కారణాలపై దావాను వ్యతిరేకించారు. 1942 అక్టోబర్ 27 నాటి పిటిషన్ ద్వారా, ప్రతివాది "దావా యొక్క విషయం యొక్క విలువ మున్సిఫ్ కోర్టు పరిధి కంటే చాలా ఎక్కువ అని తెలిసినప్పటికీ పిటిషనర్ ఆ కోర్టులో దావా దాఖలు చేశారు" అని కోర్టు దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. పిటిషనర్ యొక్క ఈ చర్య

అక్టోబర్ 27, 1942 నాటి పిటిషన్ ద్వారా , ప్రతివాది "దావా యొక్క విషయం యొక్క విలువ మున్సిఫ్ కోర్టు పరిధి కంటే చాలా ఎక్కువ అని తెలిసినప్పటికీ పిటిషనర్ ఆ కోర్టులో దావా దాఖలు చేశారు" అని కోర్టు దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. పిటిషనర్ చేసిన ఈ చర్య ఏ మాత్రం 'సదుద్దేశ పూర్వక మైనది' కాదు .... కాబట్టి ఒక "సదుద్దేశ పూర్వకమైన' వాది పొందవలసిన పరిమితులు మొదలైన వాటికి సంబంధించిన సౌకర్యాలను పిటిషనర్ కు అందించలేము."

సాక్ష్యాధారాలను నమోదు చేసి, పక్షాల వాదనలు విన్నతరువాత, జిల్లా న్యాయమూర్తి 1945 డిసెంబర్ 12 నాటి తన తీర్పు మరియు డిక్రీ ద్వారా, ఈ దావాను ఖర్చుతో కొట్టివేశారు. ఓడిపోయిన పిటిషనర్ అప్పీలు పై అప్పీలు పెండింగ్ లో ఉన్నసమయం లో, బొంబాయి రాష్ట్రాన్ని 6వ ప్రతివాదిగా చేర్చారు, మరియు మిరాజ్ రాజా సాహెబ్ కుమారుడు మిరాజ్ యువరాజు, మాధవరావు నారాయణరావును 7వ ప్రతివాదిగా చేర్చారు, ఎందుకంటే అతను తనకు అనుకూలంగాగ్రాంట్ ద్వారా వివాదాస్పద ఆస్తులపై ప్రయోజనాన్ని పొందాడు. చివరకు బొంబాయి హైకోర్టులో ఫస్ట్ అప్పీలు నం. 104 ఆఫ్ 1950 గా ఈ అప్పీలు నమోదు చేయబడింది. ఆ కోర్టు డివిజన్ బెంచ్ 1951 నవంబరు 30 నాటి తన తీర్పు మరియు డిక్రీ ద్వారా అప్పీలును అనుమతించింది మరియు మొదటి మరియు 7 వ ప్రతివాదులపై ఖర్చులతో దావాను అనుమతించింది. పైన పేర్కొన్న 6 మరియు 7 ప్రతివాదులు ఈ న్యాయస్థానానికి అప్పీలు కు రావడానికి అవసరమైన ధృవీకరణ పత్రం కోసం దరఖాస్తు చేసుకున్నారు మరియు పొందారు. అందుకే ఈ రెండు అప్పీళ్ళు.

కాలపరిమితి అనే ప్రాథమిక అంశంపై పక్షాల తరఫు న్యాయవాదులను సుదీర్ఘంగా విన్నాము. కాలపరిమితి అభ్యర్థనను ప్రస్తావిస్తూ అప్పీలుదారుల తరపున అభ్యర్థిస్తూ ఈ కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో , కాలపరిమితి చట్టంలోని సెక్షన్ 14 యొక్క ప్రయోజనం పొందడానికి పిటిషనర్ అర్హుడు కాదని , అందువలన, 1940 జూలై 4 న ఆ కోర్టులో దావా ను తిరిగి సమర్పించడంపై మీరజ్ లోని జిల్లా జడ్జి కోర్టులో వేసిన దావా కాలదోషం పట్టినందున నిషేధించబడింద ని పేర్కొన్నారు . ప్రత్యామ్నాయంగా, పిటిషనర్ కు ఆ సెక్షన్ యొక్క ప్రయోజనాన్ని ఇవ్వడంలో దిగువ న్యాయస్థానాలు సరైనవని భావించినప్పటికీ, కాలపరిమితి చట్టంలోని ఆర్టికల్ 142 ప్రకారం 12 సంవత్సరాల కాలపరిమితి ద్వారా దావా నిషేధించబడిందని వాదించారు, 1910 లో, ముందు చెప్పిన , సర్ సో మరణించినప్పుడు లేదా 1915 లో మిరాజ్ రాష్ట్రం తిరిగి చేపట్టిన ఆస్తిని రాష్ట్రం యొక్క ఖాస్ ఆస్తిలో భాగంగా పరిగణిస్తూ ఉత్తర్వు జారీ చేసినప్పుడు, దావాలో ఆరోపించిన విధంగా దావాకు చర్య తీసుకోవడానికి కారణమైన తేదీ. పిటిషనర్–ప్రతివాది తరఫున,

పిటిషనర్, 1929 జనవరి 31 , ఈ దావా మొదట మిరాజ్ లోని మున్సిఫ్ కోర్టులో దాఖలు చేయబడినప్పుడు , మరియు 1940 జూలై 4న , ప్లెయింట్ తిరిగి ఇవ్వబడింది మరియు పైన పేర్కొన్న విధంగా తిరిగి సమర్పించినప్పుడు మధ్య మొత్తం సమయం మినహాయింపుకు అర్హుడని చెప్పడంలో దిగువ న్యాయస్థానాలు సరైనవని గట్టిగా వాదించారు. వాస్తవానికి 1929 జనవరి 31న దాఖలైన దావా కాలపరిమితికి చివరి రోజు అయినప్పటికీ కాలపరిమితిలో ఉందని కూడా వాదించారు. కాలపరిమితి చట్టంలోని సెక్షన్ 14 యొక్క ప్రయోజనాన్ని పిటిషనర్ కు ఇస్తే, ఆ విషయము వల్లనే మిరాజ్ లోని జిల్లా కోర్టులో పిటిషనర్ దావా తిరిగి సమర్పించడం కాలపరిమితిలో ఉంటుంది.

మా అభిప్రాయం ప్రకారం, కాలపరిమితి చట్టంలోని సెక్షన్ 14 యొక్క నిబంధనల ఆధారంగా అప్పీలుదారు వాదనలు బాగా స్థాపించబడ్డాయి, మరియు పిటిషనర్-ప్రతివాదికి ఆ సెక్షన్ యొక్క ప్రయోజనాన్ని మంజూరు చేస్తూ దిగువ న్యాయస్థానాలు ఇచ్చిన తీర్పును ఈ క్రింది కారణాల వల్ల రద్దు చేయాలి: 1926 జనవరి 1 న, మిరాజ్ రాష్ట్ర ముఖ్య పరిపాలకుడు (కరాభారి) ప్రకటనను జారీచేయడానికి ముందు , ఆ రాష్ట్రంలో కాలపరిమితి యొక్క చట్టం , పిటిషనర్ కు 20 సంవత్సరాల వ్యవధి యొక్క ప్రయోజనం ఉంది తొలగింపు తరువాత స్వాధీనం కోసం దావా వేయగల వ్యవధి. ఆ ప్రకటన ద్వారా, భారత కాలపరిమితి చట్టం (IX ఆఫ్ 1908) 1926 ఫిబ్రవరి 1 నుండి ఆ రాష్ట్రానికి వర్తించబడింది, ఈ సవరణకు లోబడి , రాష్ట్రపు పాత చట్టం ప్రకారం కాలపరిమితిలో ఉండి , భారత కాలపరిమితి చట్టాన్ని ప్రవేశపెట్టడం వల్ల కాలపరిమితి ద్వారా నిషేధించబడిన అన్ని దావాలను 1929 జనవరి 31 వరకు దాఖలు చేయవచ్చు, అటువంటి దావాల ఏర్పాటుకు చివరి తేదీని పొడిగించే కొన్ని నోటిఫికేషన్ల కారణంగా.

అందువల్ల ఆ రోజున మిరాజ్ లోని మున్సిఫ్ కోర్టులో దాఖలైన దావా, నిర్ణీత వ్యవధిలో ఉందని అంగీకరించబడినది, మరియు భారత కాలపరిమితి చట్టానికి లేదా కాలపరిమితి చట్టానికి లోబడి ఉంది. ఆర్థిక అధికార పరిధి లేదనే కారణంతో పిటిషనర్ అభ్యర్థన మేరకు మిరాజ్ లోని మున్సిఫ్ కోర్టు పిటిషన్ ను తిరిగి ఇచ్చిన, 1940 జూలై 4న మిరజ్ లోని జిల్లా జడ్జి కోర్టుకు తిరిగి సమర్పించినప్పుడు, అది, కాలపరిమితి ద్వారా నిషేధించబడినది, పరిమితి కాలం 1910 లేదా 1915 లో ప్రారంభమైనా, కేసును కాలపరిమితి చట్టంలోని సెక్షన్ 14 పరిధిలోకి తీసుకురాకపోతే.

ప్రస్తుత కేసును నియంత్రించే కాలపరిమితి చట్టంలోని సెక్షన్ 14 యొక్క సబ్–సెక్షన్ (1) ఈ విధంగా ఉంది: –

“(1) ఏదైనా దావాకు నిర్దేశించిన కాలపరిమితి కాలాన్ని లెక్కించేటప్పుడు, పిటిషనర్ తగిన శ్రద్ధతో మరొక సివిల్ ప్రొసీడింగ్ ను ప్రాసిక్యూట్ చేస్తున్న సమయం, మొదటి సందర్భం కోర్ట్ లో లేదా అప్పీల్ కోర్టులో, ప్రతివాదికి వ్యతిరేకంగా, ప్రొసీడింగ్ ఒకే వాద కారణంపై స్థాపించబడినప్పుడు మరియు కోర్టులో సదుద్దేశంతో ప్రాసిక్యూట్ చేయబడినప్పుడు, అధికార పరిధి లోపం, లేదా అలాంటి స్వభావం కలిగిన ఇతర కారణాల వల్ల, దానిని చేపట్టలేకపోతుంటే, మినహాయించబడుతుంది.”

పైన ఉదహరించిన సెక్షన్ పరిధిలోకి తన కేసును తీసుకురావడానికి, పిటిషనర్ సానుకూలంగా చూపించాలి:

(1) మీరాజ్ లోని మున్సిఫ్ కోర్టులో మునుపటి దావాను తాను తగిన శ్రద్ధతో ప్రాసిక్యూట్ చేస్తున్నానని,

(2) మునుపటి దావా ఒకే వాద కారణంపై స్థాపించబడిందని,

(3) ఆ న్యాయస్థానంలో సదుద్దేశంతో ప్రాసిక్యూట్ చేయబడిందని,

(4) అధికార పరిధి లోపం లేదా అలాంటి స్వభావం కలిగిన ఇతర కారణాల వల్ల ఆ కోర్టు ఆ దావాను స్వీకరించలేకపోయిందని.

షరతులు (2) మరియు (4) సంతృప్తికరంగా ఉన్నాయని ఇక్కడ పక్షాల మధ్య ఎటువంటి వివాదం లేదు. కానీ మొదటి, మూడవ షరతులకు సంబంధించి వాదనలు భిన్నంగా ఉన్నాయి. పిటిషనర్ గతంలో దాఖలు చేసిన దావాను తగిన శ్రద్ధతో ప్రాసిక్యూట్ చేయలేదని లేదా సదుద్దేశంతో ప్రాసిక్యూషన్ జరపడం లేదని ఎటువంటి ఆధారాలు లేవని వారు పేర్కొనడంలో కింది కోర్టులు తమను తాము తప్పుదోవ పట్టించాయి అని అప్పీలుదారుల తరపున వాదించారు. గతంలో దాఖలు చేసిన దావాను సదుద్దేశంతో మరియు తగిన శ్రద్ధతో ప్రాసిక్యూట్ చేస్తున్నట్లు పిటిషనర్ సానుకూలంగా చూపించాలని ఈ సెక్షన్ కోరుతుంది; మరియు ఆ కోణంలో చూస్తే పిటిషనర్ ఆ షరతులను సంతృప్తిపరచడంలో విఫలమయ్యారు.

కేసు యొక్క ఈ భాగం పై విచారణ న్యాయమూర్తి నిష్కర్ష ఈ మాటల్లో ఉంది: –

"అందువల్ల పిటిషనర్ దురుద్దేశాలు

రుజువు కాలేదు మరియు పాత దావాను ప్రాసిక్యూట్ చేయడంలో గడిపిన కాలాన్ని కాలపరిమితి చట్టంలోని సెక్షన్ 14 కింద మినహాయించాలి."

హైకోర్టు పరిశీలనలు ఈ విధముగా ఉన్నాయి: –

"మిరజ్‌లోని సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో దావా దాఖలు చేసే విషయంలో పిటిషనర్ పై సదుద్దేశం లేదని లేదా ఏదైనా దురుద్దేశం ఉందని ఆరోపించడానికి మాకు మార్గం కనిపించడం లేదు. మిరజ్ లోని సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో తగిన శ్రద్ధతో కేసును ప్రాసిక్యూషన్ చేయకపోవడం లేదా సదుద్దేశం లేకపోవడం వల్ల అతను నిజంగా దోషి అని చూపించడానికి రికార్డులో ఏమీ లేదు."

కింది రెండు న్యాయస్థానాలు కాలపరిమితి చట్టంలోని సెక్షన్ 14 కింద వివాదాన్ని పిటిషనర్ మునుపటి దావా వేసినప్పుడు మరియు ఆ కోర్టులో విచారణను కొనసాగిస్తున్నప్పుడు ప్రతివాది వైపు నుండి దురుద్దేశాలను ప్రదర్శించాలని భావించాయి. మా అభిప్రాయం ప్రకారం, దిగువ రెండు న్యాయస్థానాలు ఈ ప్రశ్న పై తమను తాము తప్పుదోవ పట్టించాయి. వారు అలా చెప్పకపోయినప్పటికీ, జనరల్ క్లాజుల చట్టంలో ఉన్న "సదుద్దేశం" అనే నిర్వచనాన్ని వారు వర్తింపజేసినట్లు కనిపిస్తుంది, ఆ మేరకు, "ఒక పనిని నిజాయితీగా చేసినప్పుడు, అది నిర్లక్ష్యంగా చేసినా చేయకపోయినా సదుద్దేశంతో చేసినట్లుగా పరిగణించబడుతుంది." కానీ భారత కాలపరిమితి చట్టం సదుద్దేశానికి దాని స్వంత నిర్వచనాన్ని కలిగి ఉంది, "సరైన తగు శ్రద్ధ మరియు ధ్యాసతో చేయనిది ఏదీ సదుద్దేశం గా పరిగణించబడదు" – (సెక్షన్ 2(7)). అందువల్ల మిరజ్ లోని మున్సిఫ్ కోర్టులో దావా యొక్క దాఖలు మరియు ప్రాసిక్యూషన్ తగిన శ్రద్ధతో మరియు ధ్యాసతో చేయబడిందో లేదో చూడాలి. అదే పిటిషనర్ అదే కోర్టులో దాఖలు చేసిన టికోనీ దావాలో, దావా విషయం యొక్క విలువ గురించి ఒక ప్రకటన ఉందని మాకు తెలుసు, కానీ మొదట మిరజ్ లోని మున్సిఫ్ కోర్టులో దాఖలు చేసిన దావాలో అది లేకపోవడం స్పష్టంగా కనిపించింది. దావాపత్రంను తిరిగి అప్పగించాలని పిటిషనర్ దాఖలు చేసిన పిటిషన్ లో పేర్కొన్న వాస్తవాలన్నీ దావా వేసినప్పటి నుంచి పిటిషనర్ కు తెలుసు. 1940లో కొత్తగా ఏమీ కనుగొనబడలేదు. మరోవైపు టికోనీ దావాను యోగ్యతల ఆధారంగా ట్రయల్ కోర్టు కొట్టివేసింది అని ఖచ్చితముగా తెలుసు. రెండిటిలోను వివాదం ఒకేలా ఉందనే అర్థంలో దావాలు నారూప్యం ప్రకారం తను కలిగి ఉన్నాయి.

1939 నవంబరులో పిటిషనర్ యొక్కటికోసే దావాను కొట్టివేసిన తరువాత, అతను సహజంగానే ఇతర దావాఫలితం గురించి ఆందోళన చేయాడు, అప్పై ఆర్థిక అధికార పరిధి ఆధారంగా దావాపత్రం ను తిరిగి ఇవ్వాలని కోర్టును ఆశ్రయించాడు అనే అప్పీలుదారు యొక్క వాదన బాగా బలంగా ఉంది. దావాలో ఇమిడి ఉన్న ఆస్తుల విలువ రూ.5,000 కంటే ఎక్కువ అని పిటిషనర్ కు ముందు నుంచి తెలుసు, ఇది సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టు యొక్క ఆర్థిక అధికార పరిధి పరిమితి. దావాలో ఇమిడి ఉన్న ఆస్తుల విలువను పేర్కొనడంలో ఒక తప్పిదాన్ని కాలపరిమితి చట్టంలో అర్థం చేసుకున్నట్లుగా "సదుద్దేశం" యొక్క అర్థం ప్రకారం 'తగు శ్రద్ధ మరియు ధ్యాసతో' అనే స్థితిలోకి తీసుకురావచ్చా? దావాను విచారించడానికి కోర్టు పరిధిని సవాలు చేస్తూ ప్రతివాది లేవనెత్తిన అభ్యంతరాలపై, దావాలో ఇచ్చిన విధంగా విలువను పునఃసమీక్షించినప్పుడు సాధారణంగా తలెత్తే కేసులలో ఇది ఒకటి కాదని గుర్తుంచుకోవాలి. విచిత్రమేమిటంటే, ప్రతివాది ఇచ్చిన లిఖితపూర్వక వాంగ్మూలంలో దావాను చెప్పట్టడానికి కోర్టు పరిధి గురించి ఎలాంటి అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేయలేదు. ఈ కేసును మరో కోర్టుకు బదిలీ చేయడానికి గల కారణాలను కనుగొనడానికి పిటిషనర్ తీవ్రంగా శ్రమించినట్లు కనుపడుతోంది. పిటిషనర్ నిజాయితీ లేకుండా అలా చేశాడా లేదా ఈ విషయంలో అతని చర్యలు లేదా తప్పిదాలు దురుద్దేశంతో జరిగాయా అనేది ప్రశ్న కాదు. మరోపక్క తగిన శ్రద్ధ మరియు ధ్యాసతో ఉంటే, పిటిషనర్ సుమారు 10 సంవత్సరాలు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ కాలం వేచి ఉండకుండా తప్పిదాన్ని కనుగొనవచ్చా అనేది ప్రశ్న. తన ప్లీడరు చేసిన తప్పిదం వల్లే తప్పిదం జరిగిందన్న పిటిషనర్ ఆరోపణను ట్రయల్ కోర్టు పరిశీలించింది. ఆ కోర్టు వ్యాఖ్యానించినట్లుగా "తప్పుడు న్యాయ సలహాల వెనుక తనను తాను రక్షించుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో అతను ఈ వాదన చేస్తున్నాడు." ఈ దావాలో పిటిషనర్ ఎటువంటి న్యాయ సలహాకు మార్గనిర్దేశం చేయబడలేదని పేర్కొంటూ ఆ కోర్టు పిటిషనర్ వాదనకు సమాధానం ఇచ్చింది; ఈ రెండు దావాలలోను దావాపత్రంను పూర్తిగా ఆయనే రాశారని, ఆ దావాలను తానే ట్రయల్ కోర్టులో "ఒక సీనియర్ న్యాయవాదికి అర్హమైన రీతిలో" నిర్వహించాడని పేర్కొంది. అందువల్ల దావాపత్రం ను రూపొందించడానికి మరియు కోర్టులో సమర్పించడానికి పిటిషనర్ స్వయంగా బాధ్యత వహిస్తాడని, ఈ విషయంలో ఏ ప్లీడరుకు ఎటువంటి బాధ్యత లేదని కోర్టు సరిగ్గా నిర్ధారణకు వచ్చింది.

ఆ పరిస్థితులలో, దావా యొక్క విషయం యొక్క విలువను టికోనీ దావా లోని దావా పత్రం లో ఎందుకు పేర్కొన్నారు , కానీ ప్రస్తుత దావాకు సంబంధించి దావా పత్రం లో ఎందుకు పేర్కొనలేదో, ఏ కారణం చెప్పలేదు.

పిటిషనర్ మార్గంలో మరో తీవ్రమైన ఇబ్బంది ఉంది. సెక్షన్ 14 ప్రకారం తగిన శ్రద్ధతో తాను గతంలో దాఖలు చేసిన దావాను ప్రాసిక్యూట్ చేస్తున్నానని చెప్పడానికి ఎలాంటి సాక్ష్యాధారాలను ఆయన ఈ కేసు రికార్డులోకి తీసుకురాలేదు. మీరజ్ లోని సబ్ జడ్జి కోర్టులో జరిగిన ప్రొసీడింగ్స్ కు సంబంధించిన ఆర్డర్ షీట్ ను గానీ, దానికి సమానమైన సాక్ష్యాధారాలను గానీ ఆయన సాక్ష్యాధారాల రూపంలో సమర్పించలేదు. తగిన శ్రద్ధ ఉన్నప్పటికీ, ఆ దావాను అధిక ఆర్థిక పరిధి గల న్యాయస్థానం విచారించాలని భావించే ముందు, ఆ కోర్టులో ఆ దావా పదేళ్లకు పైగా పెండింగ్ లో ఉందని చూపించారు. అందువల్ల ఈ కేసును సెక్షన్ 14 పరిధిలోకి తీసుకురావడానికి అవసరమైన అన్ని షరతులను పిటిషనర్ సంతృప్తిపరచలేదని మా అభిప్రాయం. 1929 జనవరి 31 నుంచి 1940 జూలై 4 మధ్య కాలాన్ని మినహాయించడానికి వీలుగా ఆ షరతులను తీర్చాల్సిన బాధ్యత పిటిషనర్ పై ఉందనే చట్టపరమైన స్థితి గురించి ఎటువంటి సందేహం లేదు. వ్యతిరేకిస్తున్న ప్రతివాది అందుకు విరుద్ధంగా సాక్ష్యాలను జోడిస్తాడని ఆశించడంలో కింది కోర్టులు తప్పు చేశాయని కూడా స్పష్టమవుతోంది. తన కేసును సెక్షన్ 14 పరిధిలోకి తీసుకురావడానికి తనపై మోపిన ప్రాథమిక భారాన్ని పిటిషనర్ సంతృప్తిపరచనప్పుడు, దానికి విరుద్ధంగా చూపించడానికి ఆ భారం ప్రతివాదిపైకి మారదు. ఈ నిర్ధారణ దృష్ట్యా సెక్షన్ 14 యొక్క ప్రయోజనాన్ని ఇచ్చిన తర్వాత కూడా, కాలపరిమితి చట్టంలోని ఆర్టికల్ 142 ప్రకారం దావా నిషేధించబడిందని అప్పీలుదారుల తరఫున లేవనెత్తిన మరో వాదన పై మేము నిర్ణయించాల్సిన అవసరం లేదు. ఇది ఒక తీవ్రమైన ప్రశ్న ఇది అవసరమైనప్పుడు నిర్ణయించవలసి ఉంటుంది.

పైన పేర్కొన్న కారణాల వల్ల దావా కాలపరిమితి దోషం ద్వారా నిషేధించబడిందని భావించాలి. తదనుగుణంగా అప్పీళ్లు అనుమతించబడతాయి, అంతటా ఖర్చులతో దావా కొట్టివేయబడుతుంది. ఒక సెట్ రెండు అప్పీళ్ల మధ్య సమానంగా విభజించాలి.

అప్పీళ్లు అనుమతించబడతాయి.